

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.VIII.20.333/2021/6.

A tanács tagjai: Dr. Pribula László a tanács elnöke

Dr. Molnár Tibor Tamás előadó bíró

Dr. Gárdosi Judit bíró

A felperes: felperes neve

(felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Téglásy Balázs ügyvéd

(ügyvéd címe)

Az alperesek: I. rendű alperes neve

(I. rendű alperes címe)

II. rendű alperes neve

(II. rendű alperes címe)

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Kőrössy Judit ügyvéd

(ügyvéd címe)

A II. rendű alperes képviselője: Pintér és Szabó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó Tamás

ügyvéd)

(ügyvéd címe)

A per tárgya: Végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 47.Pf.634.271/2020/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 2.P.XVIII.21.805/2019/26.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű alperesnek személyenként az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a fennálló devizahitelének kiváltása céljából újabb devizahitelt kívánt felvenni, ezért 2007. december 10-én megbízta a II. rendű alperes szerződött hitelközvetítő ügynökét: a T. Kft.-t, azon belül pedig B.V.-t, hogy az ügylethez kapcsolódó dokumentációt

vegye át tőle és juttassa el a pénzügyi intézet részére. E napon aláírta a II. rendű alperes deviza alapú kölcsönszerződésekhez kapcsolódó kockázatteljesítő nyilatkozatát, amely arról tájékoztatta őt, hogy a bankkal szemben fennálló tartozásának, illetve devizában meghatározott törlesztésének a forintba átszámolt összege az árfolyam változása miatt szinte állandóan változik. Ezt árfolyamkockázatnak nevezik, hiszen az ingadozásokat nem lehet előre kiszámolni. Az árfolyamkockázatot az adós viseli, aki a kölcsön visszafizetése során akkor jár jobban, ha egy devizaegységért minél kevesebb forintot kell kiadni (a forint erős az adott devizához képest). A nyilatkozat az árfolyamváltozásra konkrét példákat is hozott, valamint diagramon mutatta be a svájci frank (a továbbiakban: CHF) forinttal szembeni árfolyamát 2006. szeptember 1. és 2007. szeptember 30. között.

[2] A felperes ezeket az okiratokat nem B.V., hanem az akkori élettársának apja: Sz.P. jelenlétében írta alá, aki szóban arról tájékoztatta őt, hogy az árfolyamkockázat nem jelent valós veszélyt. Bár a T. Kft.. tulajdonosai ebben az időszakban Sz.P. leányai voltak, személy szerint Sz.P. sem e társasággal, sem pedig a II. rendű alperessel nem állt igazolt jogviszonyban.

[3] A felperes – ezen okiratokat tartalmazó – hitelkérelme folytán a felperes mint adós 2008. január 9-én ... kötött deviza alapú kölcsönszerződést a II. rendű alperessel mint hitelezővel. E megállapodás VIII.6. pontja szerint a felperes kijelentette, hogy tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyamának alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. E napon a felperes a kölcsönszerződésnek megfelelő tartalommal közjegyző előtt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot is tett.

[4] Bár a II. rendű alperes a kölcsönt folyósította, a felperes a törlesztési kötelezettségének teljesítésével késedelmre esett. Ezért a II. rendű alperes 2014. február 24-én felmondta a kölcsönszerződést, majd – záradék útján – végrehajtást indított a felperessel szemben, amelyet B.J. Végrehajtói Irodája 079.V.3328/2014. szám alatt fogantatott oly módon, hogy a végrehajtást kérő időközben az I. rendű alperes lett, amely a követelést a II. rendű alperestől engedményezés útján szerezte meg.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[5] A felperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § a) pontja és 370/B. § (1) bekezdése alapján előterjesztett – módosított – keresetében a végrehajtás megszüntetését, továbbá annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés az árfolyamkockázat viselésére és a kezelési költségre vonatkozó kikötések tisztességtelensége miatt érvénytelen. Arra hivatkozott, hogy a Sz.P.-től kapott szóbeli tájékoztatás folytán alappal bízhatott abban, hogy az árfolyamkockázat nem valós. A keresete kiterjedt arra is, hogy a bíróság az általa kért tartalommal nyilvánítsa érvényessé a

kölcsönszerződést, továbbá kötelezze az I. rendű alperest elsődlegesen 2.104.658 forint, másodlagosan pedig 697.136 forint megfizetésére.

[6] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kifejtették, hogy a felperes a kockázatfeltáró nyilatkozatban és a kölcsönszerződésben világos és érthető tájékoztatást kapott az árfolyamkockázatról, Sz.P. pedig sem a II. rendű alperessel, sem pedig a T. Kft.-vel nem állt igazolt kapcsolatban, az általa adott szóbeli tájékoztatás tehát nem érinti a kölcsönszerződés érvényességét.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság az ítéletével elutasította a keresetet. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolásának felülvizsgálattal érintett része szerint a felperes azért hivatkozott az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés tisztességtelenségére, mert állította, hogy Sz.P. szóbeli tájékoztatása folytán alappal bízhatott abban, hogy az árfolyamkockázat nem valós. Erre tekintettel a felperes érdekében állt az, hogy a bíróság valónak fogadja el azt a tényállítást, amely szerint a Sz.P. által adott szóbeli tájékoztatás a II. rendű alperestől származó tájékoztatásnak minősül, így mindezt a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján neki kellett bizonyítania. E kötelezettségének azonban nem tett eleget, mert Sz.P. a konkrét hitelügyintézés során nem volt jogosult eljárni. A felperes ugyanis nem őt, hanem a T. Kft.-t, azon belül is B.V.-t hatalmazta meg az eljárásra, Sz.P. pedig maga is elismerte, hogy ebben a körben a II. rendű alperes sem adott meghatalmazást neki. E tanú előadta azt is, hogy nem hoztak el „hivatalos papírokat” a bankból, így – a felperes állításával szemben – nem rendelkezett zárt rendszerből származó banki dokumentumokkal. Ezért a felperes nem igazolta, hogy Sz.P. milyen minőségben járt el a hitelügyintézés során, így alap nélkül állította, hogy az e tanútól kapott tájékoztatás a II. rendű alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatásnak minősül. Erre tekintettel a kölcsönszerződés az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelensége miatt nem tisztességtelen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[8] A felperes a felülvizsgálati kérelmének tartalma szerint azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és elsődlegesen adjon helyt a keresete azon részének, amelyben a végrehajtás megszüntetését, a kölcsönszerződés – elégtelen árfolyamkockázati tájékoztatás miatti – érvénytelenségének a megállapítását és az I. rendű alperes 697.136 forint megfizetésére történő kötelezését kérte. A másodlagos felülvizsgálati kérelme arra irányult, hogy a Kúria a jogerős ítéletet ebben a körben helyezze hatályon kívül és utasítsa az eljáró bíróságokat új eljárásra és új határozat hozatalára. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. § (4) és (5) bekezdéseit, 220-221. §-ait, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdéseit.

[9] Érvelése szerint az eljáró bíróságok Sz.P. esetleges jogcím nélküli eljárását tévesen értékelték az ő terhén. Valójában ugyanis a II. rendű alperes terhére esik az, hogy olyan hitelközvetítőt bízott meg, aki erre a feladatra nem volt alkalmas, így neki kell viselnie annak következményeit, hogy Sz.P. közvetlen banki meghatalmazás nélkül zárt rendszerből származó banki iratokkal rendelkezett és esetlegesen más információt adott át az árfolyamkockázat tárgyában, mint amit a bank előírt. A másodfokú bíróság azon álláspontja is helytelen, hogy Sz.P. nem fért hozzá banki iratokhoz, mert ténykérdés, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatot ő íratta alá. Azt, hogy ki és miként juthat ilyen banki iratokhoz, egy fogyasztó nem tudja vizsgálni és nem is köteles erre. Abból a tényből pedig, hogy Sz.P. íratta alá a kockázatfeltáró nyilatkozatot, egyenesen következik az, hogy ez a személy a bank hitelközvetítőjeként járt el.

[10] Amennyiben Sz.P. szabályszerű eljárásához szükség lett volna a II. rendű alperes által adott meghatalmazásra, akkor Sz.P. álképviselőként járt el. Az álképviselő eljárását azonban a II. rendű alperes – a 2/2016. számú polgári elvi döntés analóg alkalmazásával – ráutaló magatartás útján jóváhagyta, mert a hitelkérelmet befogadta, a kockázatfeltáró nyilatkozatot pedig a hitelkérelem részének tekintette. Abban az esetben, ha a II. rendű alperes az álképviselő eljárását nem hagyta volna jóvá, a kockázatfeltáró nyilatkozatot sem lehetne figyelembe venni. Mindezek ellenére az eljáró bíróságok a Ptk. 221. § (1) bekezdése alapján nem nyilatkoztatták meg az alpereseket az álképviselőre vonatkozóan, így erre a kérdésre a jogerős ítélet indokolása nem is terjed ki.

[11] Érvelése szerint Sz.P. nem látott el olyan feladatot, amelyhez közvetlen banki meghatalmazásra lett volna szüksége, hiszen nem szerződést kötött a bank nevében, hanem csupán tájékoztatásokat adott a hitelfelvevők részére, ezért a Ptk. 220. §-a alapján jogosult volt a bank képviselőjére. Mindez azt jelenti, hogy az általa adott tájékoztatás a II. rendű alperes tájékoztatásának minősül. Mivel pedig e tanú a vallomásaiban maga is elismerte, hogy a perrel érintett hitelügyintézés során elbagatellizálta az árfolyamkockázatot, a felperes e szóbeli tájékoztatás folytán alappal gondolhatta azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós. Ezért a kölcsönszerződés a nem világos és nem érthető árfolyamkockázati tájékoztatás miatt tisztességtelen, így az erre alapított kereset megalapozott volt.

[12] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[13] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[14] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, ezért nem érintette a jogerős ítélet azon rendelkezését, amelyik elutasította a kezelési költség tisztességtelenségére alapított érvénytelenségi kereseteket, hiszen mindezt a felperes felülvizsgálati kérelme nem támadta. Erre tekintettel a felülvizsgálati eljárás tárgya kizárólag a jogerős ítélet azon része volt, amelyik elutasította a végrehajtás megszüntetése iránti keresetet, valamint az elégtelen árfolyamkockázati tájékoztatásra alapított érvénytelenségi kereseteket.

[15] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján ugyanakkor a jogerős ítélet ezen rendelkezéseit is csak a szabályszerűen előterjesztett felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem korlátai között lehetett felülvizsgálni. Márpedig a Pp. 272. § (2) bekezdése és a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem szabályszerű benyújtásához a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése szükséges, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ennek érdekében a félnek meg kell határoznia azt a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek a megsértésére hivatkozik, továbbá ki kell fejtenie a jogszabálysértés tartalmi indokait, azaz azt, hogy álláspontja szerint a jogerős ítélet miért ellentétes az általa konkrétan megjelölt jogszabályi rendelkezésekkel. A PK vélemény 4. pontja szerint ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell ezekkel a tartalmi követelményekkel, érdemben ugyanis csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek e feltételeknek megfelelnek.

[16] A felperes – a felülvizsgálati kérelmének tartalma szerint – egyrészt azt sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem találták bizonyítottnak azt, hogy Sz.P. a II. rendű alperes nevében adott neki szóbeli tájékoztatást az árfolyamkockázatra vonatkozóan, másrészt azt kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok ezen tény bizonyítatlanságának, azaz Sz.P. esetleges jogcím nélküli eljárásának a következményeit az ő terhén értékelték. A felülvizsgálati kérelem ebben a körben az eljáró bíróságok bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége ellen irányult, így az csak akkor lett volna alkalmas az érdemi vizsgálatra, ha a felperes megsértett jogszabályhelyként megjelölte volna a Pp. 206. § (1) bekezdését, a Pp. 164. § (1) bekezdését és a Pp. 3. § (3) bekezdését. Ezek a jogszabályi rendelkezések szabályozzák ugyanis azt, hogy a bíróságnak miként kell kiosztania a bizonyítási kötelezettséget, hogyan kell mérlegelnie a bizonyítékokat és melyik fél terhén kell értékelnie a bizonyítatlanság következményeit. Mivel a felperes mindezt elmulasztotta, a Kúria nem vizsgálhatta, hogy az eljáró bíróságok helyesen osztották-e ki a bizonyítási kötelezettséget, megfelelően értékelték-e a bizonyítékokat és jogszerűen alkalmazták-e a bizonyítatlanság következményeit. Erre tekintettel a felperes e körben előterjesztett hivatkozásait figyelmen kívül kellett hagynia.

[17] Nem volt alkalmas az érdemi elbírálásra a felperes azon érvelése sem, amely szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 220-221. §-ait. A felperes ugyanis az alapeljárás során nem hivatkozott egyik jogszabályi rendelkezésre sem, így nem állított olyat, hogy Sz.P. kifejezetten a Ptk. 220. §-a alapján volt jogosult a II. rendű alperes képviselőjére, mint ahogy nem érvelt azzal sem, hogy Sz.P. a II. rendű alperes álképviselője volt, akinek az eljárását a II. rendű alperes a Ptk. 221. § (1) bekezdése alapján – ráutaló magatartással – jóváhagyta. Erre

tekintettel az e körben előterjesztett felülvizsgálati érvelés nem képezte tárgyát sem az első-, sem pedig a másodfokú eljárásnak. Márpedig a Kúria egységes gyakorlata szerint a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel csak olyan kérdésben támadható, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH2001. 172., BH2001. 222., valamint a BH2020. 80. szám alatt közzétett Gfv.VII.30.016/2019. számú ítélet). Ez a feltétel azonban a felperes Ptk. 220-221. §-ának megsértésére alapított érvelése tekintetében hiányzott, ezért a Kúriának ezeket a hivatkozásokat is figyelmen kívül kellett hagynia.

[18] A felperes azon hivatkozása ugyanakkor, amely szerint a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt okok miatt sérti a Ptk. 209. § (4) és (5) bekezdéseit, valamint a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseit, alkalmas volt az érdemi elbírálásra, de nem foghatott helyt. A felperes ugyanis nem azért hivatkozott e jogszabályok megsértésére, mert azt állította, hogy a II. rendű alperes elégtelen írásbeli tájékoztatást adott neki az árfolyamkockázatra vonatkozóan, hanem azért, mert érvelése szerint Sz.P. szóbeli tájékoztatása folytán alappal gondolhatta azt, hogy az árfolyamkockázat – a II. rendű alperestől kapott írásbeli tájékoztatással szemben – nem valós. Márpedig a kifejtett okok miatt a Kúria – szabályszerű felülvizsgálati hivatkozás hiányában – nem vizsgálhatta felül a jogerős ítéletben foglalt tényállást, nem végezhetette el a bizonyítékok ismételt mérlegelését, így nem juthatott arra a következtetésre, hogy a Sz.P. által adott szóbeli árfolyamkockázati tájékoztatás a II. rendű alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatásnak minősül. Ennek oka az, hogy a jogerős ítéletben foglalt, e körben felül nem bírálható tényállás szerint Sz.P. nem volt igazolt jogviszonyban sem a T. Kft.-vel, sem pedig a II. rendű alperessel, e tény bizonyíthatatlansága pedig az eljáró bíróságok felül nem bírálható következtetése szerint a bizonyításra köteles felperes terhére esik. Ezért a Kúria maga is azt állapította meg, hogy a Sz.P. által adott szóbeli tájékoztatás nem érintette a kölcsönszerződés érvényességét és nem rontotta le a II. rendű alperes által adott, a jelen felülvizsgálati eljárás során nem vitásan világos és érthető írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatást. Erre tekintettel a kölcsönszerződés az elégtelen árfolyamkockázati tájékoztatás miatt nem érvénytelen, így az eljáró bíróságok a felperes által hivatkozott okokból nem sértették meg a Ptk. 209. § (4) és (5) bekezdéseit, valamint a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseit.

[19] A kifejtett okok miatt a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[20] A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles az alperesek – jogi képviselői munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Ennek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1), (5) és (6) bekezdései alapján a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állapította meg, amelynek során figyelembe vette, hogy az alperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben csupán megismételték az eljárás során korábban tett nyilatkozataikat.

[21] A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentes felperes helyett az állam viseli [6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §].

[22] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. január 18.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró